

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér Felévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Az állategészségügy államosítása.

Az utolsó 50 év hatása a mezőgazdasági viszonyokra, különösen pedig a terményárak aránylagos csökkenésére, az őstermelés egyéb ágainak, — ezek közt elsősorban az állattenyésztés fejlesztésének felkarolására utalja a mezőgazdaságot. Hazánk mezőgazdasága pedig, erről az általános jelenségről nem is szólva, az ország földrajzi és természeti viszonyainál fogva is kiválóan rá van utalva az állattenyésztésre, és az állati termékek fejlesztésére, jövedelmeinek ez úton való minél erősebb biztosítására. Hiszen, hogy mit képvisel nálunk a mezőgazdaságnak ez az ága, eléggé mutatja egy részt az a körülmény, hogy az ország állatállománya — hozzávetőleges számítás szerint — legalább kétmilliárd korona értéket képvisel és hogy összes élő állatállományunk, — beszámítva az aprójószágokat is — 1894-től számított 5 évi átlagban 270.911.000 korona bevételt hozott.

A kormány jól ismeri mezőgazdasági fejlődésünk irányát, állattenyésztésünk jelentőségét és elő is mozdítja ennek minden érdekét. Legelső fontosságának bizonyult az állategészségügy rendezése és ezt a most tervbe vett intézkedéssel, az állatorvosi intézmény államosításával érhetjük el legbizonyosabban.

Az állategészségügy oltalmazása nálunk mindössze néhány évtizedes dolog. 1867-ben választották külön az állategészségügyet a közegészségügytől, 1874-ben a keleti marhavész, 1877-ben a vesztegintézetek ügyében hoztak törvényes intézkedést. A mostani állategészségügyi szolgálatot az 1888. VII. t. c. szabja meg, mely a szakteendőket a községi és törvényhatósági állatorvosokra ruházza.

Az autonóm testületek állatorvosi kara azonban azon a helyen, melyet számára főleg a községi közigazgatás kijelölt, nem találja meg sem anyagi függetlenségét, boldogulását, sem további tudományos kiképzetésének feltételeit. E baj mellé sorakozik az, hogy az önkormányzati körök ebben a kétségtelenül első rangú országos érdekekben a saját, sokszor igen hiányos anyagi erejükre vannak utalva. Azután pedig, hogy az állatorvosi közigazgatást a legutolsó fokon, ott, ahol a közérdekkel a magánérdek és a hatóságok kötelezettsége érintkezik, olyanok teljesítik, akik kellő függetlenséggel éppen azokkal szemben nincsenek fel-

ruházva, akikkel szemben erre a legnagyobb szükség volna.

Mellőzve azoknak az óriási károknak a számszerű kimutatását, melyek állategészségügyünk most tervezett gyökeres rendezése esetén feltétlenül meg fognak csökkenni, ezek a szempontok vezették a földmivelésügyi kormányt az állategészségügy államosítására vonatkozó törvényjavaslatnak a törvényhozáshoz leendő benyújtására.

Ezeket fejtegeti a miniszter is javaslata indokolásában nagy részletességgel és hangsúlyozza, hogy az állategészségügy fejlesztésének egyedül helyes irányát az állatorvosi közszolgálat államosításában látja. Vagyis abban, hogy az állategészségügyi szolgálat ellátására a kormánynak közvetlenül alárendelt, helyi és személyes befolyásoktól független, kellően fejelemezhető, a mutatókhoz szükséghez képest elhelyezhető és elegendő állatorvos álljon rendelkezésére.

A törvényjavaslat nyolcz fejezetebe osztott negyvenkét szakaszban részletezi az intézkedéseket.

Az első fejezet, általános határozmányok címén, mindenek előtt a szolgálat megosztását szabja meg. E szerint lesz: a) járási illetőleg városi m. kir. állatorvos; b) törvényhatósági m. kir. állatorvos c) fumei m. kir. állatorvos; d) a m. kir. állategészségügyi hivataloknál m. kir. belépő állomásokon oda kirendelt m. kir. állatorvosok. Ezek fölött a m. kir. állategészségügyi felügyelők teljesítik majd az ellenőrzést.

A második fejezet a m. kir. járási és városi állatorvosokkal foglalkozik. Ezeknek teendői az évi állatösszeírás alapján a házi állatok egészségügyi állapotára való felügyelet, a szükséges intézkedések iránt való javaslatlással, a hatóságilag elrendelt fertőtlenítés ellenőrzése, a marhahajtási rendelet betartásának felügyelete, az állatok állandó vagy átmeneti tartózkodásának szánt mindenemű közhelelyek állategészségügyi ellenőrzése, a marhalevel-kezelők, a törzskönyvvezetők, vágatási biztosok, gyepmesterek negyedévenkénti megvizsgálása, a kerületükben letelepülő állatorvosoknak a törvényhatósági állatorvosoknál való bejelentése, a hajó- és vasúti állomásokon való állatvizsgálat; továbbá hivatalból tagja a járási, vagy rendezett tanácsú városi mezőgazdasági és loóvató bizottságnak, szemlét tart az abrakakarmányt előállító és elárúsító helyeken, felügyel a ló-, szarvasmarha-, juh-, sertés- és baromfi kereske-

dőkre, félevenként jelentést tesz a törvényhatósági állatorvosoknak, sürgős esetekben távirat útján a földmivelésügyi miniszternek

Járványos betegség vagy ilyennek gyanúja alapján, az első fokú hatóság megbízása folytán, közvetlen személy esetén saját felelősségére is elrendeli és foganatosítja a szükséges intézkedéseket.

A harmadik fejezet a törvényhatósági állatorvosok hatáskörét rendszabályozza. Ezek a másodfokú hatóságnál végzik a szakszolgálatot. Nyilvántartják a területükön előforduló ragadós bajokat, felügyelnek a járási és városi állatorvosokra, nyilvántartják a területükön letelepülő állatorvosokat, javaslatot tesznek a kuruzsolás kiirtására, tagjai a törvényhatóságok mezőgazdasági bizottságának és teljesítik mindazon teendőket, melyeket a törvény vagy rendeletek hozzájuk utalnak.

A következő két fejezet a fejezelmű eljárást, az állategészségügyi felügyelők és főfelügyelők munkakörét szabályozza.

A hatodik fejezet az állategészségügyi hivatalokat állapítja meg, amelyeket a miniszter egyes nagyobb fontosságú állathizlaló- és állattenyésztő telepeken, piacokon létesíthet. Ez a felügyelet közvetlenül a miniszter hatósága alá tartozik.

A hetedik fejezet az országos állategészségügyi tanács felállítását mondja ki, ennek működése és szervezése ügyében a földmivelésügyi és a belügyi miniszterek együttesen intézkednek.

Végül külön fejezet szól az átmeneti intézkedésekről. Ide tartozik az állatorvosi szolgálati viszony szabályozása, amit a földmivelésügyi miniszter rendeleti úton végez. Az állami állatorvosok magányakorlata, amit a földmivelési és belügyminiszter együtt szabályoznak.

Ezt az — egész állategészségügyünkre és ezzel közvetve állattenyésztésünkre is korszakos törvényjavaslatot a ház földmivelésügyi bizottsága már letárgyalta és így az legközelebb már elfogadást véget kerül a törvényhozók elé.

A modern szegényügy. Mig külföldön könyvtárokat írnak össze e kérdésről, addig nálunk alig foglalkoznak e fontos ügygyel, mely nemcsak emberbaráti szempontból követel komoly érdeklődést, de a közegészségügy és rendszert is oly szoros kapcsolatban van vele, hogy a közigazgatás szempontjából is

fontosnak mondható. És bár a 'szegényügy minden egyént és családot közlő érdek, még is könnyebb az embereket bármire, mint erre mozgósítani.

Bécs város szegényügyi tanácsnokának éves jelentéséről tartott legközelebb érdekes és emberbaráti szellemű előadást egy poszonyi úri ember. Párhuzamot vont ebben a német és osztrák szegényügy közt. Míg Németországban a támogatáshoz való jogosultság nincs az illetőséghez kötve, és a munkásbiztosítás, valamint az 'Invaliden-Gesetz' erős gátat képez a szegénység terjedésének, addig az osztrák szegényügy rakbaja, épp úgy mint nálunk is — az illetőség törvény. Ott ugyanis törvény szerint illetékességet csak születés vagy férjhezmenetel által lehet szerezni. Akár egy emberöltőn át tartózkodjék ott valaki: illetékességet nem szerzett vele. Megeshetik, hogy 30 éven át munkása valaki egy ottani ipartelepnek, de ezzel nem váltott jogot arra, hogy baleset vagy aggságot a közjótékonyaságot igénybe vehesse. Így esik, hogy Bécs 100000-et haladó a közjótékonyaságra szoruló szegények közül 63 százalékuknak nincsen erre való jogosultsága.

Ez persze összehavarája a szegényügyet és lehetetlenné teszi a rendezését. Megesik, hogy a munkást illetősége helyére toloncolják, hol megfelelő munka hiányában kénytelen az ipartelep ismételtlen felkeresni és ha rögtön nem kap munkát, újra visszatoloncolják és az ipartelep helyéről örökre kitiltják. Ami pedig a bécsi szegényházak belsejét illeti, azok erkölcsisége és egészsége a legalacsonyabb színvonalon áll. Beteg ott az egész szegényügy alapjában és egészében, — és bizony a mi magyar viszonyaink is hasonlóan sürgős reformra szorulnak.

Érdekes ezzel ellentétben, hogy oldják meg Németországban a szegényügyet. Elberfeld város volt a kezdő és mert rendszere kitűnőnek bizonyult, a német városok sorra követik a sikeres példaadást. A módszer elberfeldi módszernek is nevezik és az egész abból áll, hogy a szegényügyet a polgárság köréből jelentkező jellemes feddhetlen életű férfiak látják el, természetesen díjtalanul. Az irányelvek a következők:

1. A szegénygondnokok tartoznak a rájuk bízott szegény családok viszonyait közvetlenül megvizsgálni, tolyton szemmel tartani és a kiosztandó segélyt minden közbenjárás nélkül személyesen kiosztani.

2. A hatóság csak általános szabályokat állíthat fel és gyakorolhatja a szegénygondnokok feletti felügyeletet, viszont a segély megszavazása kizárólag a gondnokok jogkörébe tartozik.

3. Egy egy gondnok felügyelete alatt legfőbb négy család állhat.

4. Tartoznak a szegénygondnokok a rájuk bízott szegényeket munkára szorítani és nekik ehhez az alkalmat megszerezni.

5. Tartoznak főként arra felügyelni, hogy a szegény támogatás ne legyen demoralizáció és munkakerülés melegegya.

Ez irányelveket ismerve, ismerjük egyszerűen miben áll a híres elberfeldi módszer, mely már a német birodalom határain túl is hódítani kezd.

E módszer annyira bevált, hogy a szegénygondnokok közül évenként kisorolásra kerül egy harmadrész, kevés híján ismét jelentkezik. Ennek a módszernek kettős haszna van. Nemcsak gyökeresen gyógyítja

a szegényügy mizériáját, hanem egyszerűen a szegénygondnokokban emberbaráti mezedék is nevel, aminek nem maradhat el jó hatása az egész társadalomra. Aki a szegényügygel foglalkozik, annak lelke meg-nemesül, megkedveli a munkát, megbecsüli a keveset, javítja a hajlamokat, mert a jó tett jót szül.

Vajjon mikor érkezik el annak az ideje, hogy mi is utánozni fogjuk ezt a kitűnő német példát?

A hirdetés.

Kevés idő választja el a magyar kereskedő és iparos világot attól a rég óhajtott pillanattól, midőn a hirdelőkben közreadott üzleti és egyéb hirdetések már nem teszik többé kezét az állam s szabadon hirdethet mindenki, anélkül, hogy a terhes hirdetési megadótásban része lenne. A magyar közönség, mely az üzleti forgalom fokozása iránt való érzék tekintetében még messze áll Német, Francia-, Angolország és Amerika mögött, tán csak alig hogy sejti, micsoda nagyfontosságú dolog a hirdetési bélyeg eltörlése. S éppen azért, mert a közvélemény általában nincs tudatában e reform hasznainak és így nem nyilvánul mint általános közhang a hirdetési bélyeg eltörlése: azért illeti nagy köszönet a pénzügyminisztert, Lukács Lászlót, aki felismerte az ügy fontosságát és eltörli a hirdelőkbe.

Mindenki tudja milyen igazságtalan és hátrányos volt a hirdelőkbe. Most, július 1-én megszűnik s új, hatalmas perspektíva nyílik meg nemcsak az iparosok, kereskedők és egyéb hirdetők, de az újságírók, a fogyasztó nagyközönség előtt is. Nem csak az újságírók, nem az iparosok és kereskedők hanem igenis a nagyközönség előnye a hirdelőkbe eltörlése s az ez által előidézendő hirdetés-szaporodás.

Mert a hirdetés manapság már közintézményé nőtte ki magát. Nem a magánvállalkozás, az üzlet szempontjából szabad felfogni azt a módot, mellyel a kinalat a fogyasztás tudomására jön és megfordítva, hanem a közérdek szempontjából, éppen úgy mint a vasútat, vagy a kulturális intézményeket. Mert a fogyasztás és kinalat között való viszony fenntartása, rendezése és rendszerbe foglalása olyan követelménye a modern kornak, amely elől kitérni nem lehet, amelynek fontosságát hogy elismerjük mindenképpen, ez mindnyájunknak érdeke.

Es így is van ez már évtizedek óta az ipari, kereskedelmi forgalom és a kultúra dolgában előbbre haladott nyugati népeknél. És nálunk nem volt így, annak két fő oka van. Az egyik a hirdetési bélyeg, mely a hirdetésre utalt emberek nagy százalékát a hirdetéstől visszatartotta. Ez az ok most elmúlik s vele többé számolni nem kell.

A másik ok a magyar közönség megfoghatatlan közönye a hirdetés iránt. A magyar újságíró és fogyasztó közönségben nagyrészt hiányzik az érdeklődés az iránt, ami a hirdetési rovatok között van, mintha azt a sok drága közleményt csak azért nyomtatnák ki az újságba, hogy kitöltse a helyet. Szóval, a közönségben nem volt meg az érdeklődés miveltnak felfogása tekintetében. És ez a fő oka, mert ha nem olvassák a hirdetést: ugyan mi értelme van akkor neki?

A magyar újság olvasók óriási száraléka a lap olvasása alatt azt érti, hogy végigfutja a vezéreiket, tárcát, táviratokat, napi híreket s egy-két pillantást vet a többi rovatokba. Ami aztán jön, a számos oldalra terjedő hirdetés, annak már sokkal csekélyebb fontosságát tulajdonít s ha talán el is olvassa, ezt nem azért teszi hogy okajlon belőle, hogy hasznát vegye. Pedig mennyi tanulságos, hasznos, a mindennapi életben okvetlenül szükséges tudnivalót tartalmaznak a hirdetési rovatok! Megtalál ott minden szükségleti cikket és tisztába jön minden szükségleti cikknek helyes beszerzési forrásával, árával és elterjedtségével. Megtanulja, micsoda újabb vívmányai vannak az iparnak és ke-

reskedelemnek, micsoda változásokon mennek keresztül az egyes tárgyak formája, használata, kelendősege. Közvetlen tapasztalásból szerez meggyőződést magának a kereskedők, iparosok, gyárosok, termelők, szóval a kinalat versenyről és versenyképességéről s ezekből levonhatja magának a hasznos tanulságot. És ugyanezen hasznót meríti a kinalat a fogyasztó közönség hirdetéséből. Megtudja hol, mi és milyen aron kelendő és ehhez képest rendezkedik. A személyek között való érintkezés, állások üresedése, betöltése stb. dolgában is pontosan bevált a hirdetési forma.

Szóval, széles és hatalmas országút a lapok hirdetési rovata, melyen országvilág találkozhatik egymással. Tőzsde, a kinalat és kereslet tőzsdéje.

Mindezt nem ismerték még fel kellőleg nálunk. A Timesban, a Figaróban, a berlini és bécsi újságokban a hirdetések száma naponta ezer és ezer, a legnagyobb cégek legelterjedtebb cikkeiket hirdetik itt és ezen hirdetéseknek fényes eredménye van.

Nálunk ellenben nem szívesen és szívszorongva adják fel a kereskedők és iparosok hirdetéseiket, mert attól félnek, hogy a közönség nem olvassa őket, amiért is általában nincs és nem lehet eredménye a hirdetéseknek. Gyakran megesik, hogy egyes magyar cégek a magyar lapokban közzétett hirdetési iránt több érdeklődés nyilvánul a külföldön, mint a magyar közönség körében. S így aztán megtörténik az is, hogy míg a külföldi fogyasztás a újságírók révén Magyarországon szerbi be szükségletét, a magyar fogyasztó ugyanazt a cikket a külföldről vásarolja — természetesen méregdrágán. S mindez azért van, mert a mi közönségünk nem szentel kellő figyelmet a hirdetéseknek. Joggal várhatja mindenki a hirdetési bélyeg eltörlésétől a magyar ipar és kereskedelem fellendülését. Most, a mikor hazafias és hasznos divattá kezd válni a magyar ipar pártolása és az iparnak és kereskedelemnek megadták a módot arra, hogy olcsón hirdethessen: a magyar ipar és kereskedelmet pártoljuk, midőn figyelemmel kísérjük és igénybe vesszük hirdetéseit.

Tessék érdeklődni, tisztelt olvasók az újságok hirdetési rovata iránt, azok igen hasznosak, érdekesek és tanulságosak. A hirdetőknél drága pénzébe kerül, hogy a kinalat tudomására juttatja és ez a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy célja komoly.

Egyebet nem kíván a közérdek. Mert aki olvassa a hirdetéseket, az módját ejti annak is, hogy hasznát vegye annak, amit olvasott.

Legyen bizalommal a közönség a hirdetések iránt és olvassa őket annál inkább, mert a tisztességtelen verseny és a valótlanságot tartalmazó hirdetések tiltva vannak és törvényileg üldözöttek.

Ujdonságok

Szentes, 1900. május 10.

— A polgármester fegyelmije. A »Cs. E.« című helyi újság egyik legutóbbi száma ismét Lakos Imre dr. polgármesterre pályázik, természetesen, a szokott modorában és úgy, hogy Csataó Zsigmond dr. alispán és a vármegye ellen is tesz egy oldal kirohanást, mint aki — szerinte — nem siet elintézni és bef jezni a polgármester ellen — saját kértére megindított fegyelmi eljárást azokban a vádokban, melyeket a »Cs. E.« hangoztatott Lakos polgármesterre. Nem tudjuk, képek leszünk e rá, — de megkísérjük megnyugtanni a »Cs. E.« egész gárdáját abban, hogy a vármegyén senkinek se jut eszébe elaltatni a polgármester fegyelmi ügyét, még pedig annyira nem, hogy a »Cs. E.« minden vídjával szemben — kettő kivételével — az alispán már megtartotta és be is fejezte a vizgálatot. A két vád, a vendéglő és műtőépítésnél Lakos polgármester által állítottól elkövetett üzemekre vonatkozik, ezek-

ben pedig az alispán mindaddig nem fejezheti be a vizsgálatot, míg ez a két építkezés hivatalosan fölülvizsgálva és e vizsgálat eredménye a fegyelmi hatóság által beszeresztetve nem lesz. Egyébként is nyugodt lehetne azonban a város Cs. E. gárdája, mert hiszen a polgármester-hajszában — úgy tudjuk — még e hó folytán meglesz a sajtóügyi tárgyalás a vádaskodó ellen, ahol aztán módjában lesz a fegyelmi nélkül is — mindazt bizonyítani. ha tudja, amivel a polgármestert vádolta.

— **Új anyakönyvi kerület a megyében.** A vármegye közigazgatási bizottsága előterjesztett tett legutóbb a belügyminiszterhez, hogy tekintettel Mágocs község területi viszonyaira, Györgykirályság, Lajoshalom, Józsefszállás, Lajosszállás, Lajos-vízerezs és Cserebökény pusztából, Györgykirályság székhely, külterületek és halálozások anyakönyvezésére külön anyakönyvi kerületet alakítsanak. A miniszter, most érkezett rendeletében teljesíti ezt a kíványságot s egyidejűleg györgykirálysági anyakönyvvezetőnek Vár a Szabó Elemér községi előljárót, helyettes anyakönyvvezetőnek pedig Vinternitz Adolf okl. gazdatisztet nevezi ki. A jelzett majorok lakossága által kötendő házasságokra nézve azonban ezután is csak a mágoesi anyakönyvvezetőség illetékes. Ugyanebben a rendeletében intézi el a miniszter a közigazgatási bizottság azt a felterjesztését is, hogy Horgos községben önálló anyakönyvi kerület létesítsék. A miniszter ezt a kíványságot nem tartja teljesíthetőnek, mert — úgymond — a mai ügyforgalmat a horgosi anyakönyvvezetőség, mai szervezetében is minden fentakadás nélkül elintézheti. Horgoson tehát nem lesz önálló anyakönyvvezetőség.

— **Földmivelés és hadgyakorlat.** Katonáknál bizony nem nagy figyelemmel voltak eddig a földmivelés érdekeire, — a különböző fegyvergyakorlatra rendszerint a leg-sürgősebb mezei munka idején hívogatták be a mezei munkásokat is — és ez bizony nem volt aldosos dolog. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter azért közbejárt a honvédelmi és a hadügyminiszternél a tartalékos, katonai gyakorlatra kötelezett gazdák és földmivelés érdekeiben, mire a hadügyminiszter oda utasította a hadtestparancsnokokat, hogy a földmunkáikat lehetőleg olyan időben hívják be gyakorlatra, mikor azok otthon a szántás, vetés és aratás munkájánál a legkönnyebben nélkülözhetők, a tényleges állományban beállott fogyatékok fedezése végett pedig — különösen aratás idején amennyire lehet, csak olyan gyakorlatra kötelezett tartalékosok és póttartalékosokat hívjanak be, akik a gazdák és mezei munkások sorába nem tartoznak. Amennyiben ily nem tényleges állományú legénység behívása, az említett okokból mégis elkerülhetetlenül szükségessé válnék, — ezeknek a fegyvergyakorlat alól való felmentés iránt benyújtott, indokolt kérvényeiket mindannyiszor figyelembe is kell venni. A földmivelésügyi miniszter e méltányos kedvezményről közzétett értesítette a várm. gazdasági egyesületet is, amit nagy sikernek vehetünk. A katonai copfból hullott le vele egy jó darab.

— **Bérmálás Kisteleken.** D e s s e w f f y Sándor csanád-egyházmegyei püspök f. hó 30-án részesíti a bérmálás szentségében a Kistelek községbeli katolikus híveit. A népszerű püspök f. hó 29-én érkezik majd Kistelekre, ahol ünnepes fogadására nagyszabású intézkedések folynak.

— **A vendéglőépület fölülvizsgálása.** P ü n k ö s t i Ferencz műszaki tanácsos, kerületi felügyelő f. hó 7-én és 8-án Szentesen időzött és itt, a város által kiküldött bizottság részvételével, megkezdte az új városi vendéglő építési munkájának hivatalos fölülvizsgálását. A város részéről ott voltak e vizsgálatnál: N o v o b á c z k y Győző gazdasági tanácsnok, továbbá C i c a t r i c i s Lajos dr. varmegyei főjegyző. K á t a i Pál János, id. S z a t h m á r y Pál, B o r s o s S z a b ó László, F ü s t i M o l n á r Sándor képviselők és T i h a n y i Ferencz ácsmester. Tegnap a felülvizsgálatban szünet állt be, mert P ü n k ö s t i műszakitanácsost egyébb hivatalos elfoglaltsága másfelé szolgáltotta. Két-három nap múlva azonban — így ígérte, visszajön Szentesre és ekkor folytatják, valószínűleg be is fejezik a felülvizsgálás egész munkáját, mely előreláthatóan két hetet vesz majd igénybe. J ó i s l e s z ; ezt a munkát befejezni, hogy a mindenféle emberizgató pletykának, mely ez építkezéshez fűződik, egyszer már vége szakadjon.

— **Lövöldözés a dorosmai állomásnál.** Nagy ijedséget okozott f. hó 7-én éjjel a Budapest felől Szeged irányába utazó közönség közt egy cigány garázdálkodása. A zajos éjszakai jelenet a Dorosmai vasútállomás átjárójánál történt, ahonnan épp Szeged felé indult a vonat, mikor többszörös pisztolylövés dörgése verte tel az éj csendjét. Aztán hangos jajgatás, sikoltás, lármák következtek, amit az egyik kocsiából kiszallt cigány karaván csinált a pályátart mentén. Az induló vonatot megállították és az útasok ijedten ugráltak ki a szakaszokból, mert azt hitték, hogy valami rablóbanda intézett éjjeli támadást a vonat ellen. A Rózsa Sándor virtuskodásaihoz hasonló kalandról azonban szó sem volt. Senki sem akarta a vonatot feltartóztatni, még kevésbé kirabolni. Az egész kavarodást egy cigánylegény okozta aki féltékenységből rálőtt az asszonyára. A lövöldöző cigány rögtön letartóztatták és egyelőre a dorosmai csendőrség vette pártfogásába. A vonat pedig folytatta útját Szeged felé.

— **Pályázat községi jegyzőségre.** Tápé községben, — mint erről már hirt adtunk — fegyelmi ítélet folytán megüresedett a jegyzői állás. A járás főszolgabírója, H e r g l ó z István dr. most pályázatot hirdet erre az állásra, a f. hó 18-án lejáró határidővel, mikorra a kellően felszerelt pályázati kérvények, hozzá címzetten, Dorosmára küldendők be. A pályázat egyéb feltételeit lapunk mai számának vonatkozó hivatalos hirdetményében találják az érdeklődők.

— **Diákmajális.** A főgimnázium ifjúsága f. hó 26-án jótékonycélú táncmulatságot rendez, — előreláthatóan a túl a kurcai népkertben. A mulatság tiszta jóvedelmét a tanulmányi kirándulások alapja javára fordítják. A rendező bizottság mindent elkövet, hogy ez a diákmajális minél fényesebben sikerüljön és a meghívottak legközelebb bocsátják ki. Diákmulatság rendezéséről lévén szó, melyek mindenkor kedélyes, fesztelen jellegűek szoktak kitűnni, fölöslegesnek tartjuk a közönség figyelmét főgimnáziumi ifjúságunk e vállalkozására külön is felhívni.

— **Népszerű előadás Kisteleken.** Kisteleken f. hó 6-án tartott Z s á k Frigyes tanító népszerű gyakorlati felolvasást, a felolvasóknak, a szőlő perenosporáról és ennek irtása módjáról, a permetező anyagról és magáról a permetezés mikéntjéről, amit előadás végén gyakorlatban is bemutatott a nagy számban összereseglett érdeklődő gazdák és szőlőbirtokosokból álló hallgatóságnak, az iakola helyiségében és udvarán. A lezárult téli évadra, — tekintettel a már beállott tavaszi munkaidőre — ez volt Kisteleken az utolsó előadás.

Ősszel azonban ismét megkezdik ezeket a szép eredménnyel kecsegtető népszerű előadásokat, miket a tanítótestület néhány lelkes tagja tart, — miután a községben rendkívül nagy az érdeklődés az előadások iránt.

— **Műkedvelő előadás.** A kőműves és ácsparosítják f. hó 13-ki műkedvelő előadásának szinleppait ma hordják szét és ezeken már most előre jelzik, hogy pünkösdi másnapján szintén előadást tartanak — zárkórú táncvígalmommal összekötve — a színházteremben és az alkalommal a P i r o s b u g y e l l á r i e s népsziművet hozzák színpadra. A G y i m e s i v d v i r á g e f. hó 13-ki előadására a szereposztás a következő: Balánka — Szilágyi Balint; Őrse Soós Eszti; Imre — Krébecz Lajos; Mária — Sulcz Rózsa; Rab Prezsmer — Vass Imre; Magdolna — Varga Eszti; özv. Fabianné — Bagi Annuska; Gyurka — Jordán Sándor; Plébanos — László János; Törpe Csura — Piti János; Csuráné Kiss Mariska; Marci — Kiss Károly; Bigyó — Doszlop Nagy Balint; Bigyóné — Biró Teruska; Csörgő István — Molnár Imre; násznagyok: István L. Imre és Veres Imre; nyoszolyolányok: Végh Ida és Virágos Emike; vőfélyek: Demeter István és Katali; János; öreg. gazdák: Mucsi Mihály, Orosz Antal és Nyíri Imre; cigányok: Balazs László, Török Ferenc, és Molnár Antal. Helyárak lesznek: nagy páholy 2 frt, Fispáholy 1 frt 50 kr., erkély első sor 80, II. so. 60 kr., támlászék 3 első sorban 80 kr., a következő háromban 70, ezután 3-ban 60, a többiben 50 kr.; állóhely 40 kr., karzati ülőhely 30, állóhely 20 kr. Az előadás esti 8 órákor kezdődik és a jegyek előre válthatók Bányai J. utóda kereskedésében.

— **Harcias férj.** Nagyon rabbiatús természetű ember H a l á s z S z a b ó István, kivált mikor egy kicsit becsp. Ilyenkor aztán a ku.ázásja is nagyon megnő, s veszekedett nagy harcizomjában még ember-vért sem atalna ontani. Minthogy pedig feleséges ember a virtusát legtöbbször az asszonyon szereti érvényesíteni, hát H a l á s z S z a b ó uram is mindannyiszor a feleségét akarja megölni, valahányszor a korcsmából s z e s z é l y e s állapotban tért haza. S hogy nála az ilyen életveszélyes fenyegetés nem csupán szóbeszéd, azt bizonyítja az a forogó pisztoly, mely most a rendőrségen van, s melylyel H a l á s z S z a b ó István a feleségét vérelv akarja harcizomját elnyhíteni. T á m a d á s István vette el a lövöldözni készülő gazdától, aki éppen akkor akarta a feleségét lelőni. Minthogy H a l á s z már évek óta rémitgett a feleségét, hogy lelőli, s azt az asszony mindannyiszor csak azzal tudta meggátolni, hogy a gyilkoló számszámot mindig elrejtette, az örökös rettegésnek azzal akart végetvetni, hogy férjét feljelentette, ki ellen is ezen feljelentés tolytán életveszélyes fenyegetés miatt az eljárás megindították.

— **A dorosmai borbély ügye.** A szegedi járásbírósnál feljelentették a dorosmai borbélyt, hogy nem éri be a beretválás és hajnyírás művészetének gyakorlásával, hanem belekontárkodik egyebekbe, fogat is hűz, még pedig rendszerint a páciensek álkapcával együtt. A kontár fogspécialistát már nem először éri ez a vád, többször kapott ő már ilyenekért érzékeny pénzbüntetést is. Ezúttal azonban aligha viszi el fogházbüntetést nélkül, mert most testi épség ellen való vétség címén emeltek ellene vádat, melyben a szegedi járásbírósnak már a napokban tart tárgyalást.

Foulard-selyem-ruha 8 frt

40 krtól feljebb 14 méter! postabér és vámon-
teszen szállítva! Mintak postatordult-
val küldetnek; nemkülönbön fekete, fehér és színes
„Henneberg-selyem” 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként.

Henneberg G. selyemgyáros (sz.
és kir. udvari szállító) Zúriohben. 1

Nyilvános számadás és nyugtázás.

Alulírottak, a szegvári m. kir. állami elemi népiskolák részére, több erkölcsi tesület és nemeskeblű tanügybarát támogatásával: egy 120 korona értékű, 6 változatú, diófa-szekrényvel ellátott, igen szép hangú harmóniumot vettünk meg célból, hogy e harmónium mellett tanulja meg ifjúságunk az egyházi énekeket és hazafias dalokat iskoláinkban.

Mint tudva van, a tanuló ifjúságnak minden ünnepeken külön sz. miséje van, melyen a gyermekek énekelnek vegyes karban. Ezen egyházi énekek egyöntetű és helyes betanításhoz kellett főleg vennünk hangszert. S minthogy erre sem az iskolának, sem a tanügyi hatóságnak költsége nem lévén, bizalommal fordultunk több erkölcsi tesületéhez és több nemesen gondolkozó tanügybaráthoz támogatásért. Gyűjtöttünk és . . . az igc testté lett.

Midőn úgy a magunk, mint a tanuló ifjúságnak nevében is hálás köszönetet mondtunk az adományokért, gyűjtésünk eredményével a nyilvánosság előtt, a következőkben számolunk be.

Adakoztak: Szegvár község 30, Tanítótestület 10, Korpás Pal 10, Kamocsay Sándor 6, Békéti Rókus 4, Polgári kör 4, Keviczky Ferenc 3 k. 25 fill. —; Orosz János, Kath. kör. Tóth József, Egy András, Mohr Samuel, Muhorai Sándor, Salánki József, Farkas György, Deák Mátyas, Gajda Mihály, Farkas Mátyas, 2—2; Szarka István, Bihari Mátyas, Bihari András, Piti Péter, Györgyi József, Vigh Miklós, Nagy Mária, Gajda György, Földvári Mihály, Gombos Sándor, Kecskeméti Gyula és Kellner József 1—1 koronát: továbbá: Gila Pál, Bihari Ferenc, Bihari József, 80—80; Farkas János, Szabó Mátyas, Orosz Mihály, Bihari Antal, Ternai György, Nagy Sándor, Vermes András 60—60; Szőke Ferenc, Orosz Antal, Piti Elek, Vigh István 40—40; végül: Bari József, Gyenes József, Agócs István, Váradi Illés, Magyar Ferenc, Hegyi József, Csatordai István, Katona B. György, Farkas Ignác, Berkecz János, Szép József, Halász Ferenc és Gila Rókus 20—20 fill. Az adományok összege: 120 kor. 05 fill.

A harmónium ára szállítással stb. egyéb költségekkel: 120 kor. 05 fill.

A harmónium az iskola tulajdonába menvén át, az a helybeli all. isk. javára be is leltározatott.

Szegváron, 1900. évi május hó 6-án

Keviczky Ferenc *Gersády János*
áll. isk. igazgató. áll. isk. hitoktató.

Irodalom.

A **„Vasárnapi Újság”** május 6-iki száma 21 képpel jelent meg, három és félnyvi tartalommal. Képei mind Munkácsyra vonatkoznak, köztük Munkácsy három arcképe, — kettő a művész saját rajza, — s párizsi műtermének rajza; a többi képe mind a nagy művész leghíresebb festményeinek masolata a Krisztus-képek, Milton, Siralomház, Tépés-csinálók, Honfoglalás, stb. stb. E szám közleményei is legnagyobb részt Munkácsyval és műveivel foglalkoznak. Szana Tamásnak Munkácsy működését méltató cikkén kívül főlemeljük a következőket: «Munkácsy Mihály életéből»; «Krisztus Pilátus előtt.» Munkácsy képehez, Szász Károly költeménye; «Munkácsy Mihály első mesteréről»; «Munkácsy Mihály halála.» — Továbbá: «Kőrösi Csoma Sándor emlékezete» Gróf Kun Gézától. — «A Kilyavár Berlin». Berlini levél. — «Az Akadémia nagygyűlése». Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.

Gazdászati és üzleti értesítés.

A hosszas száraz, hideg napokat szép meleg esős napok válták fel, ami igen nagy hasznára van az elcsigázott őszi és tavaszi vetéseknek, még elég jókor jött az eső kertjeinkre, hol szép szőlő és gyümölcs termésmutatkozik, ha a három fagyoszent le nem tarolná.

A gabna üzlet élénk volt és az árak folyton emelkedtek, most pedig a kedvezőbb idő beálltva a vételükre kissé csökken.

Következő piaci árak jegyzették:

Búza 77—78 klos mm. 7 f. 50—60; 75—76 klos mm. 7 f. 40.

Arpa köbfe 4 f. 80 kr.

Kukorica köbfe 5 f. 20—5 f. 40 kr.

Zab köbfe 3 f. 60—80.

Szalonna mmja. 38 ft.

Népesedési mozgalom.

1900. évi április 28-tól majus 5 ig.

Születtek: Kis Nyiri Eszter, Tornyai Anna, Mészáros Erzsébet, Oszterhüher Ilona, Dékány Mária, Pataki Franciska, Kovács Sándor, Kovács (halva született fiú), Félegyházi Török István, Danca Imre, Dancsik Mária, Czibur János, Papp Lajos, Koczka Gergely, Molnár Bálint, Kandász Mihály, Sebesi Eszter, Deák János, Darabos Mária.

Meghaltak: Berki Judit 80 éves aggkór, Váradi Erzsébet 13 éves öngyilkosság akasztás által, Babós Sándor 76 éves emphysema, Szabó Imréné 28 éves tüdővész, özvegy Notári Józsefné 85 éves végelgyengülés, Szabó Jolán 16 napos születési gyengeség, Csak Péter 54 éves influenza, Kovács halvaszületett fiú, Kormos Jolán 29 napos ránggörcs, Hollosi Ferenc 23 éves tüdőgümőkór, Mulat József 3 hónapos hörghöb, özvegy Kele Mihályné 88 éves végelgyengülés, Ovári János, 2 hónapos tüdőb, Kökény Imre 54 éves tüdővész, Kis Pal Imre 60 éves aggkór, Virágos Istvánné 70 éves tüdőb, Dékány Mária 14 napos bélhurut, Halász Szabó Jánosné 22 éves gyermekágyi heves vérűség, elvetelés folytán, Farkas Kálmán 7 hónapos ránggörcs, Danca Imre 4 napos születési gyengeség, Székely József 17 napos hörghurut, Varga Sándorné 78 éves tüdőb.

Házasságok kötöttek: Flonancig Mihály Pataki Julianna Jusztinával, Pataki János Katai Tóth Mariával, Somogyi Ferenc, Kis Idával, Soós Antal Kanász Nagy Jusztinával, Kádár Árpád Sárdi Idával.

Lapfoglaló és felelős szerkesztő: **Dr. MATÉFFY FERENC**
Társ-szerkesztő **BANFALVI LAJOS.**

802/1k. 1900.

Árverési hirdményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, miszerint **Dr. Sulcz Sándor** végrehajtásának, **Dr. Csató Kálmán** végrehajtást szenvedett elleni 100 korona tőke követelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbíróóság területén levő Szegvár és Mindszent községek határában fekvő:

a szegvári 3535. sztkjben. 1819/b. rsz. alatt felvett 22 nszgl terű sápi legelőből, az 557/c. 3. b. 2. r. számú 166 nszgl legelőből, az 1815/b. r. számú 172. nszgl sápi legelőből, az 1817/b. r. számú 84 nszgl sápi legelőből, az 557/c. 3. b. 2. r. számú 1¹¹¹¹ hold terű legelőből, az 1818/b. r. számú 61 nszgl sápi legelőből, az 1818/3. b. számú 95 nszgl sápi legelőből, az 1816/b. r. számú 150 nszgl sápi legelőből végrehajtott szenvedett illető fele részekre, s illetőleg a végrehajtási törvény 156 §. értelmében az egész ingatlanokra és az ugyanezen teleknyvben 557/c. 4. b. hr. sz. alatt felvett 1¹¹¹¹ hold terület nagypusztai legelőből végrehajtást szenvedett illető fele részre 5 kor., 9 kor., 36 kor., 17 kor., 188 kor., 13 kor., 20 kor., 31 k. és 378 kor. ezennel megállapított kiküldési árakban; továbbá a mindszenti 5207. sztkjben. A t. 2305/b. hr. számú 285 nszgl elege dűlőbeli szántóból, — a 3349/b. r. számú 148 nszgl, nyomási legelőből, — a 3382/b. hr. sz. 22 nszgl nyomási legelőből, a 3447/a. 2. — hr. számú 85 nszgl nyomási legelőből, — az 1889/b. 2. b. r. számú 145 nszgl ludasoldali szántóból, az 1887/b. r. számú 101 nszgl terű ludasoldali szántóból, — a 3336/b. r. számú 74 nszgl, — a 3337/b. r. számú 114 nszgl, — a 3341/b. r. számú 205 nszgl, — a 3350/b. r. számú 108 nszgl, — a 3343/b. r. számú 166 nszgl, — a 3344/b. r. számú 25 nszgl, a 3346/b. r. számú 113 nszgl, — a 3441/b. 2. r. számú 144 nszgl, — a 3440/b. r. számú 2 nszgl nyomási legelőből, — az 1886/b. 2. r. számú 49 nszgl, — az 1885/b. 2. r. számú 7 nszgl ludasoldali szántóból, — a 3361/b.

rszámú 4 nszgl, a 3446/b. r. számú 3 nszgl, — a 3443/a. 2. r. számú 77 nszgl nyomási legelőből, az 1888/b. r. számú 142 nszgl ludasoldali szántóból. — a 3375/b. r. számú 17 nszgl, — 3376/a. 2. r. számú 4 nszgl — a 3376/b. 2. r. számú 62 nszgl, a 3348. r. számú 82 nszgl terű nyomási legelőből, — az 1890/b. 2. r. számú 11 nszgl ludasoldali szántóból, — a 3442/b. r. számú 41 nszgl, — a 3383/a. 2. r. számú 66 nszgl. — a 3992/b. r. számú 8 nszgl — a 3993/b. r. számú 33 nszgl, — a 3994/b. r. számú 197 nszgl, — a 3995/b. r. számú 100 nszgl, — a 3996/b. r. számú 100 nszgl, — a 3381/a. r. számú 12 nszgl nyomási legelőből végrehajtást szenvedett illető fele részekre, — illetve a végrehajtási törvény 156 §-a értelmében az egész ingatlanokra, végre az ugyanezen teleknyvben 2332/d. 2. r. számú 2¹¹¹¹ hold terű nyomási legelőből végrehajtást szenvedett illető fele részre 84 kor., 44 kor., 25 kor., 43 kor., 34 kor., 21 kor., 34 kor., 61 kor., 32 kor., 46 kor., 7 kor., 33 kor., 42 kor., 1 kor., 14 kor., 2 kor., 1 kor., 1 kor., 43 kor., 43 kor., 5 kor., 1 kor., 24 kor., 3 kor., 12 kor., 19 kor., 2 kor., 10 kor., 58 kor., 30 kor., 30 kor., 4 kor. és 497 koronában ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebbi megjelölt ingatlanok az 1900. évi május hó 25 ik napján a SZEGVÁRI, május hó 26 ik napján pedig MINDSZENTEN mindkét helyen d. e. 9 órákor a községek székhelyében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbíróóság, mint teleknyvi hatóságnál 1900. évi márc. 14-én.

KATKICS, kir. albiró.

Tiszánineni járás főszolgabírájától.

3275

szám

1900.

Pályázati hirdmény.

Csongrádvármegye Tiszánineni járásához tartozó Tápé község jegyzői állására pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma:

1. 1100 korona készpénz fizetés.
2. Egy telek föld haszonélvezete.
3. Természetbeni lakás.
4. Anyakönyvi teendőik végzéséért 160 korona tiszteletdíj.

Az 1883. évi I. t. c. 6. §-a értelmében felszerelt folyamodványok f. hó 18-ig nyújtandók be hivatalomhoz. Közszolgálatban állók kérvényeiket felsőbb hatóságok útján tartoznak továbbítani.

Dorosmán, 1900. május hó 6 án.

Dr. Herglőz,

2—1

főszolgabíró.

Székfűvirág-szedők.

Értesitem a t. érdeklődőket, hogy az idén is Szentesen tartózkodom **Székfűvirág** bevásárlása végett, melyet megfelelő áron, nagy mennyiségben szándékozom venni.

Szedő-készülékek rendelkezésre állnak. Helyiségem, mint tavaly is — a vásárhelyi utcán, a Nyiri Sándorféle, vaskereskedéssel szemben van.

Akiknél — virágszártásra alkalmas nagy padlás kiadó, — sziveskedjenek azt nálam ugyanott bejelenteni.

Tisztelettel.

Klein Károly

1—1

Budapestről.